

Год 2013-ы: чым ён нам запомніўся?

Кожны дзень мы жывём будзённымі клопатамі, вырашам надзённыя праблемы. І кола гэтых дзён няспынна коціцца наперад... Зараз мы сустрэкаем новы, 2014 год. Кожны з нас упэўнены: ён прынясе ўсё толькі самае добрае. А што засталоса ў мінулым? Пра якія падзеі мы гаварылі больш, чым пра іншыя? І якія з іх зрабілі найбольшы ўплыў на жыццё краіны, на жыццё кожнага з нас і, магчыма, зрабляць надалей? «Звязда» азірнулася на год 2013-ы, каб коратка прыгадаць, як і з чым мы яго пражылі...

ТАРЫФЫ. З 1 лютага ў краіне ўведзена дыферэнцыяваная аплата за электраэнергію і газзабеспячэнне. Устаноўлена трохступеньчатая сістэма тарыфаў у залежнасці ад аб'ёмаў спажывання электраэнергіі і газу. Напрыклад, для спажыўцоў, чые дамы абсталяваны газавымі плітамі, прадугледжвалася наступная сістэма аплаты электраэнергіі: пры месячным спажыванні да 150 кВт/г — па ўстаноўленых тарыфах, ад 150 да 300 кВт/г уключна — па тарыфах з павышальным каэфіцыентам 1,3, звыш 300 кВт — па тарыфах, якія забяспечваюць поўнае пакрыццё выдаткаў.

«ЛІЧБА». З 1 сакавіка ў Беларусі пачала працу даведачна-інфармацыйная служба, якая была прызвана кансультаваць насельніцтва па пытаннях пераходу на лічбавае тэлевізійнае вяршанне. Пераход з аналагавага на лічбавае ТБ-вяшчанне будзе завершаны ў краіне ў 2015 годзе.

ШТОРМ. На Беларусь абрынуўся снежавы шторм «Хаўер», які

паралізаваў практычна ўсе аўтатрасы краіны, абмежаваў рух паветраных суднаў і прывёў да закрыцця аэрапорта ў Мінску. Самалёты перанакіроўвалі ў Гомель і Кіеў. На дарогах самая складаная сітуацыя склалася на выездзе са сталіцы ў бок расійскай мяжы. Таксама быў перакрыты рух на Магілёў, Гродна і ў іншых напрамках. У самым Мінску была паралізавана праца грамадскага транспарту. Цягнікі хадзілі з вялікім спазненнем. На барацьбу са стыхіяй накіравалі ўсе сілы МНС. Напярэдадні беларусаў папярэдзвалі аб набліжэнні непагадзі. Толькі ў тое, што адбудзецца, практычна ніхто не паверыў...

ВЯРТАННЕ. З-за неспрыяльных умоў надвор'я на Зямлі на суткі была перанесена пасадка касманаўтаў, што планавалася на 15 сакавіка. У складзе экіпажу быў наш зямляк, ураджэнец Чэрвеня, трэці беларускі касманаўт Алег Навіцкі. Нягледзячы на такую затрымку завяршэння касмічнай адысеі, якая пачалася са старту касмічнага карабля 23 кастрычніка 2012 года, усё потым прайшло добра.

ТЭАТР. Пасля рэканструкцыі, якая доўжылася два з паловай гады, адкрыўся Купалаўскі тэатр (*на фота*). Перад падрадкамі работ стаяла няпростая задача — вярнуць будынку гістарычны воблік, а ўнутры ўстанавіць сучаснае абсталяванне. Для гэтага прыйшлося дэманціраваць усе апорныя канструкцыі, умацніць падмурак і сцены, прыбу-



ФОТА БЕЛТА

даваць дадатковы корпус. Зараз у новым тэатры — сучасныя залы для рэпетыцый, зручныя грымёрныя. Большай стала і галоўная сцена.

ВЫСТУПЛЕННІ. На міжнародным песенным конкурсе «Еўрабачанне-2013» Алена Ланская заняла 16 месца з 26. Аўдыторыя падзялілася: адны былі ў захапленні ад байцоўскіх якасцяў спявачкі, якая вырашыла ўдзельнічаць у нацыянальным адборы пасля скандальных падзей папярэдняга адборачнага этапу, другія крытыкавалі яе сцэнічны вобраз і кампазіцыю... Удзельнік дзіцячага «Еўрабачання», якое прайшло праз паўгода пасля дарослага, Ілья Волкаў таксама ў другі раз запармеў дачыненне да песеннага конкурсу. Але калі летась выступаў у падтанцоўцы, дык зараз дэбютаваў і як сольны выканаўца, і як аўтар кампазіцыі. Вынік — трэцяе месца.

КАНФІСКАЦЫЯ. Дэпутаты прынялі закон аб канфіскацыі аўтамабіляў за паўторную язду ў стане алкагольнага ап'янення. Таксама

былі павялічаны штрафы за кіраванне транспартам нападпітку і тэрміны пазбаўлення волі за здзейсненыя п'янымі кіроўцамі дарожна-транспартныя здарэнні, якія пацягнулі за сабой чалавечыя ахвяры, да 10 гадоў турмы. Першы аўтамабіль быў канфіскаваны ў лістападзе ў Мінску. Яго кіроўца за апошнія некалькі тыдняў быў двойчы затрыманы за рулём у нецвярозым стане.

ДАРОГІ. З пачатку ліпеня некаторыя дарогі ў краіне сталі платнымі. Аплату праз адпаведную электронную сістэму планавалася ўкараніць на ўсіх рэспубліканскіх дарогах першай катэгорыі, чыя агульная працягласць складала 815 кіламетраў.

ПЛОШЧА. 2 ліпеня Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка адкрыў у Мінску плошчу Дзяржаўнага сцяга. Плошча размешчана на праспекце Пераможцаў. Яна ўяўляе сабой круг радыусам 50 метраў, у цэнтры — 70-метровая стэла-флагшток. Палотнішча зроблена з воданепранікальнай тканіны, якая не выгарае на сонцы. Каб сцяг заўсёды развяваўся на ветры, стэлу ўстанавілі ў той частцы горада, дзе вецер дзьме пастаянна. Па перыметры плошчы размешчаны стэлы з картай Рэспублікі Беларусь, тэкстам гімна, гербамі абласцей і сталіцы.

«КАЛІЙНЫ СКАНДАЛ». Затрыманню кіраўніка «Уралкалія» папярэднічаў скандал паміж даўнімі

партнёрамі. «Уралкалій» афіцыйна абвясціў аб адмове ад супрацоўніцтва з «Беларуськаліем» у рамках Беларускай калійнай кампаніі (БКК). Адною з прычын называлася адмена Прэзідэнтам Беларусі Аляксандрам Лукашэнкам выключнага права БКК на экспертныя пастаўкі беларускага калію і фактычную самастойную рэалізацыю прадукцыі. У адказ кіраўнік «Уралкалія» адмовіўся ад партнёрства з беларускай кампаніяй і пачаў праводзіць дэмпінгавую палітыку на рынку... На той момант следства ацэньвала шкоду, нанесеную беларускаму боку, у 100 мільёнаў долараў.

СТРАВЫ. У сталіцы ўпершыню прайшоў «Тыдзень беларускай кухні». У ім удзельнічалі 12 кавярняў і рэстаранаў, якія прапанавалі наведнікам адмысловае меню з такімі, напрыклад, стравамі, як плата сялянскае, поліўка грыбная, бабка бульбяная, драпікі са смятанай. Цэны на іх былі аднолькавымі для ўсіх устаноў незалежна ад нацэнчнай катэгорыі і кошту прадуктаў. Па задуме гарадскіх уладаў, праз такія мерапрыемствы, ад якіх жыхары і госці сталіцы атрымаюць магчымасць ацаніць каларыт беларускіх страў, можна папулярызаваць нацыянальную кухню і развіваць культуру харчавання.

ПРАВІЛЫ. У краіне зарэгістравана 106 тысяч паляўнічых. А вуду ў руках хаця б зрэдку трымае, напэўна, ледзьве не кожны другі жыхар Беларусі. Таму змяненні ў правілах вядзення паляўнічай гаспадаркі і палявання, рыбалоўнай гаспадаркі і рыбалоўства закрануць, безумоўна, многіх. Апроч іншых новаўвядзенняў, варта адзначыць істотнае ўзмацненне адказнасці за незаконнае паляванне.

Сяргей СТАРЫНАЎ.

■ Што ў кішэні?

КАМУ І КОЛЬКІ

Якімі былі нашы зарплаты ў адыходзячым годзе? Ужо можна падвесці некаторыя вынікі

Паводле звестак Белстата, намінальная налічаная **сярэднямесячная зарплата** ў нашай краіне ў студзені — лістападзе гэтага года склала 5075800 рублёў, у тым ліку ў лістападзе — 5.348.800 рублёў.

Рэальная зарплата, г. зн. зарплата, разлічаная з улікам росту спажывецкіх цэн на тавары і паслугі, у студзені — лістападзе 2013 года ў параўнанні са студзенем — лістападам 2012 года павялічылася на 17%, але ў сёлетнім лістападзе ў параўнанні з кастрычнікам зменшылася на 3,9%.

Што тычыцца сярэдняй зарплаты **бюджэтнікаў**, то яна ў студзені — кастрычніку склала крыху больш за 3,7 мільёна. Дарэчы, гэта на 28% ніжэй, чым у цэлым па краіне. Прычым варта нагадаць, што Прэзідэнтам была пастаўлена задача паменшыць гэты разрыў максімум да 10%. Тэрмін быў заяўлены да 2015 года.

Аднымі з самых сціплых з'яўляюцца разліковыя лісткі **сацыяльных работнікаў**: іх сярэдні заробак у лістападзе складаў усёго 3 127 000 рублёў.

У той жа час, калі браць канкрэтныя галіны прамысловасці, то **нафтаперапрацоўчых прадпрыемствах** краіны сярэдняя сума ў разліковых лістках была роўная 10 060 000 рублёў. Другое месца ў рэйтынгі самых высокааплатных спецыялістаў — у **работнікаў паветранага транспарту**: у лістападзе іх сярэдняя зарплата была роўная 10 619 000 рублёў. У лідарах жа традыцыйна аказаліся спецыялісты **ў сферы ІТ** — іх сярэдняя зарплата склала 13 290 000 рублёў.

З гэты год **тарыфная стаўка першага разраду** павялічвалася тройчы, апошняе яе павышэнне адбылося ў верасні, калі яна вырасла на 4% — да 260 тысяч рублёў. Нагадаем: гэты паказчык уплывае на ўзровень аплаты працы бюджэтнікаў. А гэта — 854,5 тыс. чалавек, ці 27,5% ад колькасці ўсіх работнікаў па рэспубліцы (менавіта такой была колькасць работнікаў бюджэтных арганізацый у кастрычніку гэтага года згодна з Белстатам).

У пачатку 2013 года **мінімальная зарплата** складала 1 395 000 рублёў (або 162 долары па курсе на 1 студзеня). Нагадаем, што мінімалка індэксуецца, калі кошты выраслі больш чым на 5% з моманту папярэдняй індэксацыі. Сёлета пераразлік адбыўся ў верасні. У выніку цяпер мінімальная зарплата ўжо большая, чым была ў пачатку года, і складае 1 466 230 рублёў (або 155 долараў па бягучым курсе).

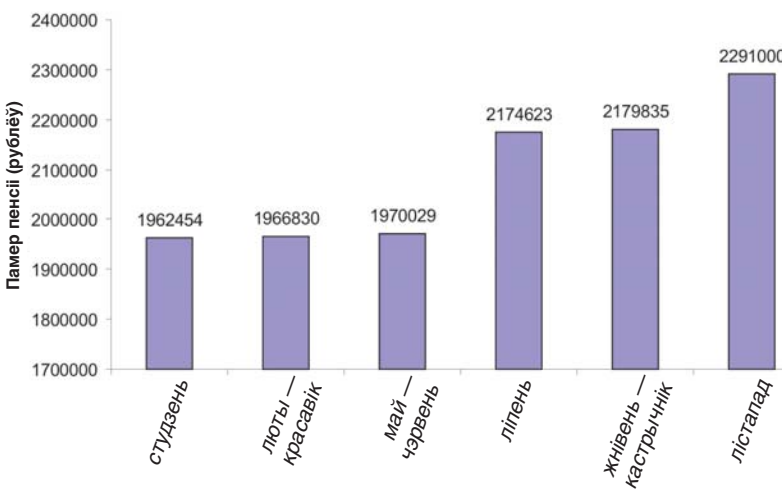
Як правіла, мінімальную зарплату ўрад традыцыйна абнаўляе з пачаткам новага года. Таму ўжо з 1 студзеня беларусам нельга будзе плаціць менш чым 1 660 000 рублёў у месяц (па афіцыйным курсе сёння гэта 176 долараў). Дарэчы, больш ні на якія іншыя паказчыкі мінімальная зарплата не ўплывае. Нагадаем, што **зарплаты бюджэтнікаў залежаць ад тарыфнай стаўкі першага разраду (260 тыс. рублёў), а штрафы — ад базавай велічыні (якая з 1 кастрычніка складае 130 тыс. рублёў).**

Святлана БУСЬКО.

Сярэдняя зарплата ў лістападзе 2013 года



Як змянялася сярэдняя працоўная пенсія ў 2013 годзе



Структура даходаў беларусаў

Па статыстыцы, у структуры даходаў беларусаў 64,4% прыпадае на зарплату; 20,8% — на сацыяльныя выплаты (пенсіі, дапамогі, стыпендыі і іншыя трансферты насельніцтву); 10% займаюць даходы ад прадпрыемальніцкай і іншай дзейнасці, якая прыносіць даход, яшчэ 4,8% складаюць даходы ад уласнасці і з іншых крыніц.



Пенсія за лістапад

У лістападзе 2013 года сярэдняя працоўная пенсія па інваліднасці склала 2 021 190 рублёў (у снежні 2012 года — 1 722 360 рублёў);

за асаблівых заслугі перад рэспублікай — 3 237 750 рублёў (у снежні 2012 года — 2 819 390 рублёў);

сацыяльная пенсія — 964 530 рублёў (у снежні 2012 года — 816 000 рублёў).

Максімальная пенсія па ўзросце для непрацуючых пенсіянераў склала 3 490 000 рублёў, для непрацуючых пенсіянераў з ліку былых шахцёраў — ад 4 446 320 рублёў (пры стажы падземнай працы не менш за 10 гадоў у мужчын і 7,5 года ў жанчын) і да 5 402 900 рублёў (пры стажы працы не менш за 25 (20) гадоў). Максімальная пенсія па ўзросце для працуючых пенсіянераў склала 2 533 160 рублёў (пры індывідуальным каэфіцыенте заробку пенсіянера 1,3 і вышэй).

P.S. Розныя віды пенсій у органах працы, занятасці і сацыяльнай абароне атрымліваюць больш за 2,5 млн чалавек.

Інфармацыя прадастаўлена Мініпрацы і сацабароны Беларусі.